

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 15-7/2022 г.

На основание чл. 84, ал. 1 и 2, и чл. 88, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл. 26, ал. 1, т.1 и ал.2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), във връзка с чл. 31, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и чл. 36, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, (Наредбата за ОС)

СЪГЛАСУВАМ

Програма за морско дело, рибарство и аквакултури (ПМДРА) 2021-2027 г.

Възложител: Министерство на земеделието

със седалище: гр. София 1233, бул. „Кн. Мария Луиза“ № 110

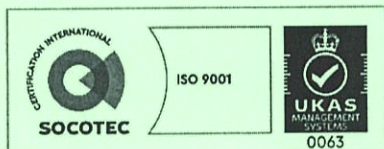
Характеристика на Програма за морско дело, рибарство и аквакултури (ПМДРА) 2021-2027 г.

Програма за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 г. ще използва средствата от Европейският фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, за да предостави подпомагане, с което да отговори на основните предизвикателства пред сектор „Рибарство“ през програмнен период 2021-2027 г.

ПМДРА 2021-2027 г. се изготвя в пряк отговор на призива на Европейската Комисия (ЕК) за трансформиране на Европейския съюз към общество с модерна и ресурсно ефективна, отговорна икономика с постигнати нулеви нетни емисии до 2050 г., повдигнат в Стратегията за „Справедлив преход“ към нисковъглеродна икономика и Съобщението за Европейския зелен пакт.

Чрез предвидените сфери на подпомагане програмата ще допринесе за изпълнението на важни европейски стратегически документи като стратегиите за „Зеления пакт“, „От фермата до трапезата“, „Син растеж“ и „Стратегията за биологичното разнообразие“.

През програмният период програмата ще изпълнява две от целите на политиката на ЕК:

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33

- цел на политиката 2 „По-зелена, нисковъглеродна и устойчива Европа с икономика в преход към нулеви нетни въглеродни емисии чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към него, превенция и управление на риска и устойчива градска мобилност“;

- цел на политиката 5 „Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на всички видове територии и местни инициативи“.

ПМДРА 2021-2027 г. включва следните приоритети със съответните специфични цели и предвидените за изпълнение индикативни групи дейности включени в тях:

Приоритет 1: „Насърчаване на устойчивото рибарство и опазването на водните биологични ресурси“.

Специфична цел 1.1: Укрепване на икономически, социално и екологично устойчиви риболовни дейности.

- подобряване на инфраструктурата на рибарските пристанища, рибните борси, местата на разтоварване и покритите лодкостоянки, с цел да се улесни разтоварването и съхранението на нежелания улов;

- подкрепа за подобряване на икономическия и социалния статус на операторите в риболова;

Специфична цел 1.2: Насърчаване на адаптирането на риболовния капацитет към възможностите за риболов и допринасяне за постигането на справедлив жизнен стандарт в случай на дадено временно преустановяване на риболовните дейности, свързани с компенсация за:

- окончателно преустановяване на риболовни дейности;

- временно преустановяване на риболовни дейности.

Специфична цел 1.3: Насърчаване на ефективен контрол и правоприлагане в областта на рибарството, включително борба с ННН риболова, както и на надеждни данни за вземането на решения, основани на знанието.

- контрол и правоприлагане;

- събиране и обработване на данни за управление на рибарството и аквакултурите и за научни цели.

Специфична цел 1.4: Допринасяне за защитата и възстановяването на водното биологично разнообразие и водните екосистеми.

- специфично оборудване на риболовния кораб, дейности и иновации, целящи опазването на околната среда и на биоразнообразието;

- защита на екологичното състояние на морската среда.

Приоритет 2: „Насърчаване на устойчивите дейности, свързани с аквакултурите, и на преработването и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури“.

Специфична цел 2.1: Насърчаване на устойчивите дейности, свързани с аквакултурите, по-специално чрез укрепване на конкурентоспособността на производството на аквакултури, като същевременно се гарантира, че дейностите са екологично устойчиви в дългосрочен план.

- продуктивни инвестиции и иновации в аквакултурите;

- аквакултури, осигуряващи екологични услуги.

Специфична цел 2.2: Насърчаване на предлагането на пазара, качеството и добавената стойност на продуктите от риболов и аквакултури, както и преработването на тези продукти.

- преработка на продукти от риболов и аквакултури;

- предлагане на пазара;

- планове за производство и предлагане на пазара.

Приоритет 3: „Осигуряване на условия за устойчива синя икономика в крайбрежните, островните и вътрешните райони и насърчаване на развитието на общностите, занимаващи се с рибарство и аквакултури“.

Специфична цел 3.1: Осигуряване на условия за устойчива синя икономика в крайбрежните, островните и вътрешните райони за насърчаването на устойчивото развитие на общностите, занимаващи се с рибарство и аквакултури.

- изграждане на капацитет и подготвителни действия в подкрепа на разработването и бъдещото изпълнение на стратегиите за Водено от общностите местно развитие;

- изпълнение на стратегиите за Водено от общностите местно развитие;

- текущи разходи и дейности за популяризиране на територията.

Приоритет 4: „Укрепване на международното управление на океаните и създаване на предпоставки за безопасността, сигурността и чистотата и устойчивото стопанисване на моретата и океаните“.

Специфична цел 4.1: Подкрепяне на международното управление на океаните и осигуряване на безопасни, сигурни, чисти и устойчиво управлявани морета и океани.

- морско наблюдение;

- подобряване на природозащитното състояние на морски типове природни местообитания чрез разработване на планове за управление на риболовните дейности в мрежата от морски защитени зони, с което се постига добър екологичен статус на морските води.

Програмата също така включва и техническа помощ със следните дейности: подкрепа, консултации, изследвания, анализи, проучвания и др., необходими за правилното управление, изпълнение, наблюдение, оценка, контрол и функциониране на ПМДРА 2021-2027 г.

Техническата помощ има за цел да осигури целесъобразното изпълнение на програмата чрез прилагане на принципите на добро управление и използване на натрупания опит и експертиза през предходните два програмни периода, както и да обезпечи адекватното и навременно изпълнение на програмата чрез различни механизми и инструменти за:

- повишаване ефективността на управляващия орган на ПМДРА 2021-2027 г.;

- изграждане на капацитет на операторите в сектор „Рибарство“ за улесняване на достъпа и оптималното използване на подкрепата от ПМДРА 2021-2027 г.;

- осигуряване на информираност и публичност относно ПМДРА 2021-2027 г.

Към индикативните групи дейности на специфичните цели на програмата са предвидени конкретни дейности за изпълнение.

поради следните **мотиви**:

1. Програмата е съобразена с наличните съотносими стратегически документи на национално и европейско ниво.

2. Съгласно направените в доклада за екологична оценка анализи, изводи и заключения за очакваните въздействията на ПМДРА 2021-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве по компоненти и фактори, е посочено следното:

2.1. „*климат*“ - Очаква се положително въздействие върху климата и неговото изменение, тъй като емисиите на парникови газове ще бъдат намалени в дългосрочен план.

2.2. Очаква се положително въздействие върху климата, свързано с преустановяване на емисии на вредни вещества за преустановените риболовни дейности, свързани със стари риболовни кораби.

2.3. Опазването и възстановяването на водните екосистеми ще има косвено положително отношение за адаптация към последиците от изменението на климата.

2.4. Очаква се пряко, дългосрочно, постоянно, положително въздействие върху климата, чрез иновации и инвестиции в аквакултурите, които ще доведат до ограничаване емисиите на парникови газове, енергийна и ресурсна ефективност.

2.5. Програмата ще има непряко положително въздействие, свързано със събиране на актуални метеорологични данни.

3. „атмосферен въздух“ - Очаква се положително, непряко, дългосрочно въздействие върху качеството на атмосферния въздух (КАВ), тъй като голяма част от дейностите в програмата целят да се повиши енергийната ефективност, което от своя страна ще допринесе за намаляването на отделящите се емисии на вредни вещества в атмосферния въздух.

3.1. Дейностите свързани с подобряване на инфраструктурата ще допринесат за подобряване на КАВ в пристанищните райони, поради намаляване на количествата на емитираните газове (основно NO_x и SO_2) и намаляване на разпрашаването от обновените настилки.

4. „води“ – Очаква се дългосрочно пряко положително въздействие върху качеството на повърхностните води, крайбрежните води и морските екосистеми чрез подобряване санитарно-хигиенното състояние на водите в пристанищата и състоянието на прилежащите крайбрежни ивици. Възможен е кумулативен положителен ефект при реализиране на дейностите в пълен обем във всички потенциални обекти-пристанища и намаляване на натиска върху околната среда.

4.1. Инвестициите в управление на отпадъчните води ще имат положителен принос за опазване на повърхностните и подземните води, в т.ч. зоните за защита на водите и морските екосистеми от замърсяване.

4.2. Програмата ще има изцяло положително въздействие, свързано с опазване и възстановяване на водните екосистеми.

4.3. Предвидените дейности за достигане на дългосрочно непряко и пряко положително въздействие върху качеството на водите са намаляване на антропогенния натиск върху водите и повишаване на ефективността върху използването на ресурсите.

4.4. Програмата ще окаже положително въздействие, свързано с въвеждането на многократно използване на водата с пречистване и аериране, диверсифициране на дейностите, чрез допълнителни дейности по екологични услуги и образователни дейности.

5. „земни недра“ – Не се очаква въздействие върху земните недра от реализирането на програмата.

6. „почви“ – Очакваното въздействие по отношение на почвите е свързано с етапа на строителство и е напълно обратимо. Не е свързано с вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни отрицателни последици.

6.1. Програмата ще окаже непряко положително въздействие за почвите в района на предприятията за преработка на аквакултури в резултат на ограничаване на замърсявания, иновации и подобрена материална база.

6.2. Въздействието по време на експлоатацията ще е положително в сравнение с настоящото, поради подобрената инфраструктура, която ще отделя по-малко замърсители в околната среда, съответно върху почвите.

7. „растителност и флора“ - Възможно е отрицателно въздействие върху дънни и крайбрежни местообитания, ако такива са налични в мястото на планираните подобрения по *Приоритет 1* – степента на въздействие ще зависи от конкретните параметри на строителството. По време на експлоатацията въздействието ще е

положително в сравнение с настоящото, поради подобрената инфраструктура, която ще отдели по-малко замърсители.

7.1. Очаква се положително, непряко въздействие върху водната флора, тъй като се намалява замърсяването, както и рискът от замърсяване на водните тела, а от там се намалява и рискът от нарушаване на водните екосистеми.

7.2. ПМДРА 2021-2027 г. ще има непряко положително въздействие, свързано с подобрения контрол, с което ще се редуцира браконьерство, незаконен, недеклариран и нерегулиран улов.

7.3. Програмата ще има непряко положително въздействие, свързано с набиране на данни за корабния трафик, което ще позволи регулирането му с оглед недопускане на претоварване на водните обекти и свързаното с това неблагоприятно въздействие върху растителността.

8. „животински свят“ – ПМДРА 2021-2027 г. ще има дългосрочно положително въздействие чрез инсталирането на съоръжения, които ще събират морски отпадъци и изгубени риболовни уреди, което ще предотврати риска за водната фауна.

8.1. Очаква се положително, непряко въздействие на част от дейностите включени в програмата върху водната фауна, тъй като ще се намали замърсяването, както и рискът от замърсяване на водните тела, а от там се намали и рискът от нарушаване на водните екосистеми.

8.2. Очаква се непряко, положително въздействие върху водните екосистеми и опазването на животинските видове, поради намаляване на интензивността на антропогенния натиск от окончателното преустановяване на риболовните дейности.

9. „защитени зони и защитени територии“ - Очаква се положително, непряко въздействие върху защитените зони и територии, поради цялостното намаляване на емисиите на парникови газове и намаляването на риска от изтичането на вредни вещества във водните тела.

9.1. Отрицателно въздействие от реализация на програмата се очаква в случай, че инвестициите се реализират в участъци от защитени зони и/или територии, прилежащи към целевите обекти, основно по време на строителството.

10. „ландшафт“ – Изпълнението на дейностите по програмата ще има положително отражение върху водните ландшафти, обект на дейности от страна на сектор „Рибарство“.

10.1. За етапа на строителство програмата ще окаже визуално, локално и незначително по степен обратимо въздействие. По време на експлоатацията не се очаква въздействие върху ландшафта.

11. „материални активи“ – Очаква се пряко положително въздействие, вследствие на обновяване и подобряване на инфраструктурата.

11.1. Очаква се положително, пряко и дългосрочно въздействие върху материалните активи, чрез инвестиции в оборудване за безопасност/условия на труд на борда на кораба, инвестиции в оборудване за производство на борда, диверсификация в дейности, които не включват риболов, аквакултури или иновации, както и в съоръжения за използване на нежелан улов, във връзка с въведеното задължение за разтоварване.

12. „културно-историческо наследство“ – Реализирането на ПМДРА 2021-2027 г. не е свързано с въздействие по отношение на културно-историческото наследство, вкл. не се очакват и вторични, кумулативни въздействия.

13. „вредни физични фактори“ – Очаква се положително, непряко въздействие, тъй като подобряването на използваните риболовни техники и оборудване, както и по-строгий контрол, ще доведат до генериране на по-малко вредни физични фактори (шум).

14. „отпадъци“ – Очаква се положително, дългосрочно и пряко въздействие върху генерираните отпадъци, тъй като подобряването на техниките за рибарство и

изграждането на съоръжения за събиране на отпадъци и морски отпадъци, от една страна ще доведе до намаляване на количеството на генерираните отпадъци и от друга страна ще доведе до по-ефективното им третиране.

14.1. ПМДРА 2021-2027 г. ще има дългосрочно положително пряко въздействие, свързано с намаляване на количествата генерирани отпадъци от въвеждането на технологии за ефективно използване на ресурсите.

14.2. Програмата предвижда дейности намаляващи отделянето на отпадъци в морската околна среда, както и такива за събирането им и ограничаване на образуваните количества отпадъци. В дългосрочен период се очаква положителен кумулативен ефект на програмата върху количествата и разпространението на морските отпадъци и отпадъците от преработка.

15. „опасни химични вещества и риск от аварии“ – Предвижданията на ПМДРА 2021-2027 г. нямат пряко отношение към употребата и съхранението на опасни химични вещества, и не биха могли да породят риск от големи аварии. В този смисъл не се очаква програмата да окаже въздействия по отношение на опасни химични вещества и риск от големи аварии.

16. „човешко здраве“ – Като цяло се очаква положително въздействие, в резултат на подобряване на процесите, продуктите, управленските системи, осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд.

16.1. Дейностите свързани с подобряване на качествата на морските води ще подобрят и качествата на водите за къпане и ще намалят риска за здравето. Въздействието върху човешкото здраве от изпълнение на дейностите по програмата също ще бъде положително кумулативно.

17. Не се очакват трансгранични въздействия от реализацията на програмата върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави.

18. ПМДРА 2021-2027 г. няма потенциал за задълбочаване на съществуващи или генериране на нови екологични проблеми свързани с качеството на атмосферния въздух, качествата на водите, биоразнообразието, отпадъците, почвите, ландшафта, населението и човешкото здраве, съответно липсва потенциал и за трансгранични замърсявания и неблагоприятни въздействия.

19. На база на информацията в доклада по екологична оценка са разгледани следните алтернативи:

19.1. „Нулева алтернатива“ (Алтернатива 1) - при която текущото състояние на околната среда се запазва. Анализът на „нулевата алтернатива“, показва, че тя е с по-неблагоприятно въздействие от алтернативата за реализиране на програмата.

19.2. Реализиране на ПМДРА 2021-2027 г. (Алтернатива 2). Алтернативата за реализиране на ПМДРА 2021-2027 г. е като цяло с комплексно положително въздействие върху околната среда, в т.ч. върху населението и човешкото здраве, тъй като програмата е с преобладаваща екологична насоченост.

20. ПМДРА 2021-2027 г. е **допустима** при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им и планове за управление (при наличие на такива);

- режимите на защитените зони, определени със заповедите за обявяването им.

21. На основание чл. 36, ал. 3 от *Наредбата за ОС*, въз основа на критериите по чл. 16 от същата е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която ПМДРА 2021-2027 г. **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Natura 2000, поради следните **мотиви**:

21.1. Реализирането на специфичните цели за опазване на околната среда, свързани с програмата, както и на начина, по който тези цели и всички екологични съображения са били взети предвид по време на изготвянето на всеки един от приоритетите, ще акумулира общ положителен ефект върху състоянието на околната среда, включително върху защитените зони от мрежата Natura 2000.

21.2. Включените в програмата цели и приоритети са предимно социално-икономически, екологични, териториални и управленски, в тази връзка няма вероятност от пряко или косвено отрицателно въздействие върху ключовите елементи на защитени зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в тях видове, вкл. птици.

21.3. Естеството и обхватът на специфичните цели на програмата и свързаните с тях действия няма да доведат до значителни отрицателни въздействия върху територии от мрежата Natura 2000.

22. При извършване на екологична оценка на програмата са проведени консултации, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин в доклада за екологична оценка. С писмо вх. № 04-00-2027/20.06.2022 г. на МОСВ, предвид изискванията на чл. 23, ал. 1, т. 2 от Наредбата за ЕО възложителят е представил документация за резултатите от консултациите с обществеността и със заинтересованите органи и лица. Не са получени мотивирани възражения по законосъобразност по време на консултациите.

23. В хода на процедурата по екологична оценка са изискани и съответно са предоставени становища по смисъла на чл. 155, ал. 1, т. 23 от *Закона за водите* (ЗВ) от:

- Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ (БДЗБР), с вх. № 04-00-2027/25.08.2021 г. на МОСВ (изх. № П-01-249 (1)/25.08.2021 г. на БДЗБР), съгласно което, ПМДРА 2021-2027 г. е **допустима** с План за управление на речните басейни на Западнобеломорски район (2016-2021 г.) и План за управление на риска от наводнения на Западнобеломорски район (2016-2021 г.), при условие че се спазват мерките и изискванията на посоченото становище;

- Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР), с вх. № 04-00-2027/26.08.2021 г. на МОСВ (изх. № ПУ-01-669 (1)/26.08.2021 г. на БДДР), съгласно което, ПМДРА 2021-2027 г. е **допустима** с План за управление на речните басейни на Дунавски район (2016-2021 г.) и План за управление на риска от наводнения на Дунавски район (2016-2021 г.), при условие че се спазват мерките и изискванията на посоченото становище;

- Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ (БДИБР), с вх. № 04-00-2027/30.08.2021 г. на МОСВ (изх. № ПУ-10-175 (1)/30.08.2021 г. на БДИБР), съгласно което, ПМДРА 2021-2027 г. е **допустима** с План за управление на речните басейни на Източнобеломорски район (2016-2021 г.) и План за управление на риска от наводнения на Източнобеломорски район (2016-2021 г.), при условие че се спазват мерките и изискванията на посоченото становище;

- Басейнова дирекция „Черноморски район“ (БДЧР), с вх. № 04-00-2027/03.09.2021 г. на МОСВ (изх. № 04-00-99 (А1)/03.09.2021 г. на БДЧР), съгласно което, ПМДРА 2021-2027 г. е **допустима** с План за управление на речните басейни на Черноморски район (2016-2021 г.) и План за управление на риска от наводнения на Черноморски район (2016-2021 г.), при условие че се спазват мерките и изискванията на посоченото становище.

24. Министерство на здравеопазването (МЗ), с писмо вх. № 04-00-2027/25.01.2022 г. на МОСВ, счита че ПМДРА 2021-2027 г. може да бъде реализирана при спазване условията, включени в настоящия административен акт. В допълнение, е посочено следното:

24.1. В доклада за екологична оценка е разгледано състоянието на околната среда и актуалното състояние на здравно-демографските показатели. В представената

информация също е направена и оценка на здравния риск. Представени са данни и анализи за състоянието на отделните фактори на околната среда и съществуващите екологични проблеми към момента в страната.

24.2. Докладът за екологична оценка не съдържа подробна информация за конкретни инвестиционни предложения, в тази връзка е невъзможно да се извърши конкретна оценка на степента на възможния риск за здравето на населението, на възможното отражение върху здравно-демографските показатели и влиянието върху урбанизираните територии и по-специално населени места и обекти, подлежащи на здравна защита.

24.2. Посочено е, още, че като цяло се очаква изпълнението на програмата да доведе до комплексно положително въздействие върху околната среда (най-значимо по отношение на водите и биоразнообразието) и човешкото здраве.

24.3. В доклада за екологична оценка са предложени и мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на програмата върху околната среда и човешкото здраве.

25. Със свое Решение I-7 от 21.09.2022 г., Междуведомствената комисия (МК) – специализиран състав на Висшия експертен екологичен съвет предлага на министъра на околната среда и водите да съгласува Програма за морско дело, рибарство и аквакултури (ПМДРА) 2021-2027 г.

и при следните мерки и условия:

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на Програма за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 г.:

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ПМДРА 2021-2027 г., да се одобряват само след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт.

2. Проектните предложения да се изготвят при съобразяване на актуалните към момента на разработването им Планове за управление на риска от наводнения, в т.ч. предварителни оценки на риска от наводнения, Планове за управление на речните басейни и при спазване на изискванията, в т.ч. условията в издадените разрешителни, по Закона за водите и бъдещите Програми от мерки за опазване на морската околна среда.

При реализиране на проекти и дейности в рамките на ПМДРА 2021 - 2027 г., същите следва да бъдат съобразени с анализирания и моделиран обхват при сценарий на вероятност на 20-годишната вълна.

3. Реализацията на мерки, действия, ИП, произтичащи от ПМДРА 2021 – 2027 г., които предвиждат ползване и/или водовземане от повърхностни и подземни води, да бъдат съгласувани за допустимост спрямо екологичните цели и планиваните мерки за постигане, добро състояние на водите в ПУРБ, както и спрямо целите па управлението на риска от наводнения и предвидените мерки в ПУРН за съответния период на действие.

4. Да се осигури приоритетно финансиране на проекти, които минимизират консумацията на ресурсите, помагат за съхранението на екосистемите и намаляват натискът върху околната среда.

5. За проектите, свързани с диверсифициране на дейностите, да се прави предварителна оценка на потенциалните ефекти от всяка конкретна дейност, с отчитане състоянието на рибните популации.

6. Одобряването на проектни предложения да става единствено след наличие на предвидени подходящи методи за третиране на отпадъците от риболова и преработката, съобразени с йерархията на управление на отпадъците.

7. При проектиране на нови лодкостоянки да се отчитат ограниченията и забраните за защитени зони и защитени територии, въведени със заповедите за обявяване и утвърдените планове за управление.

8. Да се даде приоритет на проекти, включващи иновативни и научни разработки при развитието на аквакултури.

9. Изграждането на нови производствени обекти и разширението на съществуващи такива, напр. ферми за аквакултури, да се съобразява с наличието в близост на жилищни зони и обекти, подлежащи на здравна защита.

10. Одобряването на дейностите по програмата, свързани с модернизация на пристанища и изграждане на лодкостоянки, да се предхожда от оценка на дейностите върху качеството на водите за къпане в тези райони. В рамките на тази оценка да бъдат посочени данни и за отстоянията до най-близко разположените обекти, подлежащи на здравна защита и очакваното въздействие от работата на пристанищата върху средата за обитаване и условията за отдых туризъм в тези обекти и района около тях, както и данни за най-близко разположените зони за къпане, съответно за хидродинамиката на морската вода в съответния район и резултатите от проведени хидродинамични проучвания относно възможното влияние на реконструираното и разширено пристанище.

11. При производство на аквакултури да се прилагат храни и технологии на хранене, които намаляват/предотвратяват замърсяването на водата с хранителни остатъци.

12. При въвеждане на нови видове в аквакултурите да се направи оценка на риска и да се разработят мерки за предотвратяване навлизането на чужди видове в природата по реда на ЗБР.

13. Отглеждането на риба в садкова инсталация с използване на фуражи да се извършва само при наличие на свободен екологичен капацитет в комплексните язовири, след определяне съгласно методиката за оценка на екологичния капацитет на язовирите за производство на риба в садки.

14. Дейности, свързани с водоземане и ползване на воден обект, подлежат на разрешителен режим, съгласно изискванията на Закона за водите.

15. Проекти и ИП, произтичащи от ПМДРА 2021-2027 г. да бъдат съобразени с изискванията на Закона за водите и съответно да не противоречат на изискванията на Закона на рибарството и аквакултурите, касаещи опазването на водите и биологичното разнообразие.

16. Дейности, в границите на санитарно-охранителни зони, следва да са съобразени с режима на експлоатация в зоните, регламентирани в приложенията към Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

17. При реализиране на проекти и дейности в рамките на ПМДРА 2021-2027 г., да се имат предвид забраните и ограниченията, регламентирани в Закона за водите и да бъдат съобразени съответните забрани и ограничения за извършване на дейности, които могат да доведат до пряко и непряко отвеждане на опасни вещества в подземните води, регламентирани в Наредба № 3/2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

II. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на осъществяването на Програма за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 г.:

1. На всеки **три години** от прилагането на програмата и стратегията възложителят да изготвя доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ПМДРА 2021-2027 г., включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно компенсиране на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на програмата и стратегията. Изготвените доклади да се представят в Министерство на околната среда и водите за одобряване.

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на програмата да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори:

№	Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори за изпълнение/Мерна единица	Отговорен орган за изпълнение
1.	Подкрепа за прилагане на мерки за опазване на водната среда и мярка биологични аквакултури (мярка 58 и мярка 66 от Национална рамка за приоритетни действия (НРПД) за Натура 2000 в България за периода 2021-2027 г.)	Площ на природни местообитанията и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за подобряване на състоянието им (в хектари и геореферирана база с данни от проектите)	Управляващ орган (УО) на ПМДРА 2021-2027 г. и Бенефициенти по ПМДРА 2021-2027 г.
2.	Подобряване на структурата и функциите на крайбрежните и морските природни местообитания, както и на природни местообитания от влажните зони; Подобряване на природозащитното състояние на видовете по Директива за местообитанията/Директива за птиците/Рамковата директива за морска стратегия, обитаващи крайбрежните и морските екосистеми, както и на екосистемите от влажните зони	Площ на местообитанията и местообитанията на видовете в защитени зони, за които се изпълняват конкретни дейности (хектари)	Бенефициенти по ПМДРА 2021-2027 г.
3.	Съотношение на реализирания спрямо разрешения улов за квотирани видове	%	УО на ПМДРА 2021-2027 г. (чрез Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури)

№	Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори за изпълнение/Мерна единица	Отговорен орган за изпълнение
4.	Запазване на рибни индустрии и общности	Брой проекти с принос към запазване на рибни индустрии и общности	Бенефициенти по ПМДРА 2021-2027 г.
5.	Запазване на дребномащабния риболов и справедлив достъп до ресурсите	Брой проекти насочени към дребномащабния риболов	Бенефициенти по ПМДРА 2021-2027 г.
6.	Подкрепа за подобряване на природни местообитания и местообитания на видове h1110, h1140, h1160, h1170 (мярка 17, мярка 18 и мярка 19 от НРПД за Натура 2000 в България за периода 2021-2027 г.)	Площ на природни местообитания и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за подобряване на състоянието им (в хектари и геореферирана база с данни от проектите)	УО на ПМДРА 2021-2027 г. и Бенефициенти по ПМДРА 2021-2027 г.
7.	Подкрепа за повишаване на административния капацитет за контрол и наблюдение на ефекта от прилаганите мерки за подобряване на състоянието на природни местообитания и видове предмет на опазване в Натура 2000 (мярка 21 и мярка 22 от НРПД за Натура 2000 в България за периода 2021-2027 г.)	Стойност на договорирани и реално разплатени средства за изпълнение на мерки 21 и 22 на НРПД 2021-2027 г. (в евро)	УО на ПМДРА 2021-2027 г. и Бенефициенти по ПМДРА 2021-2027 г.
8.	Подкрепа за нови научни знания (мярка 20 от НРПД за Натура 2000 в България за периода 2021-2027 г.)	Площ на природни местообитанията и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за придобиване на нови научни знания (в хектари и геореферирана база с данни, вкл. първични бази с данни от проектите). За реализираните проучвания и анализи, изготвени за целите на програмата, включващи пространствени компоненти, следва да бъдат предоставени картен материал в цифров вид, както и пространствени данни в цифров вид (Географска информационна система).	УО на ПМДРА 2021-2027 г. и Бенефициенти по ПМДРА 2021-2027 г.

№	Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори за изпълнение/Мерна единица	Отговорен орган за изпълнение
		<p>Изисквания към картния материал и пространствените данни: картния материал да бъде в мащаб, позволяващ разчитане на детайлите, представени в съответната карта.</p> <p>Пространствени данни, които се представят в цифров вид-геобазата данни с метаданни или ESRI *.shp (ESRI shape file), в проекционна координатна система WGS84/UTM зона 35N и/или официалната за страната система, при спазване на следната структура:</p> <ul style="list-style-type: none"> - геобазата/пакет от използваните изходни данни, които не са публично достъпни и/или не са в информационната система на Натура 2000; - геобазата/пакет от данни от проведените дейности на терен - GPS следа и точки с регистрации; - полеви формуляри; - снимков материал; - геобазата/пакет от данни от крайни продукти, получени от извършените анализи и обобщения. 	
9.	Въвеждане на общ индикатор за резултат от подкрепата осигурена от ПМДРА 2021-2027 г. за изпълнението на мерки от НРПД за Натура 2000 в България за периода 2021-2027 г.	Общ индикатор за осигурена подкрепа: Стойност на договорирани и реално разплатени средства за изпълнение на мерките на НРПД 2021-2027 г. (в евро);	УО на ПМДРА 2021-2027 г. и Бенефициенти по ПМДРА 2021-2027 г.

№	Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори за изпълнение/Мерна единица	Отговорен орган за изпълнение
		Брой защитени зони от мрежата Natura 2000 с приложени мерките от НРПД 2021-2027 г. (по мерки от НРПД)	

3. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

Настоящото становище не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконовни нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

Съгласно разпоредбата на чл. 88, ал. 6 от ЗООС, становището губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила не е одобрена програмата.

При промяна на възложителя и/или преди изменение на програмата възложителят, съответно новият възложител трябва да уведоми МОСВ своевременно, съгласно чл. 88, ал. 7 от ЗООС.

На основание чл. 28 от Наредбата за ЕО възлагам на директорите на РИОСВ и Басейновите дирекции контрола по изпълнението на поставените условия в настоящото становище, в рамките на тяхната компетентност.

На основание чл. 88, ал. 3 от ЗООС, заинтересованите лица могат да обжалват становището пред Върховния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

Дата: 27.10.2022г.

МИНИСТЪР:

РОСИЦА КАРАМФИЛОВА

